

מחודדים

ת"ר ושנתם שיהיו זברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין 5.)

סיכומי דף היומי
 מערכת: 073-249-0403
 sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ
 הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
 נלב"ע כ"ד ניסן תשע"ז

גליון
 250

טמאות - שהעוברים מתחככים בהם ובגדיהם עוברים על פני האויר, ובגדי עם הארץ טמאים הם ומטמאים, ואם אינם סמוכים לרשות הרבים - כולם טהורות, ואם כלי אומנותו בידו, שניכר שהוא נושאם למכרם - כולם טמאות, שיד הכל ממשמשת בהם.

שטר שכתוב בו 'אני פלוני כהן לווייתי מנה מפלוני', וחתמו עליו עדים - נחלקו רב הונא ורב חסדא אם מעלים ממנו ליוחסין, שנחלקו אם העדים מעידים רק על ההלוואה הכתובה בשטר או על כל מה שכתוב בשטר, אבל אם כתוב בו 'אני פלוני כהן חתמתי עד' לכו"ע אין מעלין ממנו, שמי מעיד עליו.

אם מעלים מנשיאת כפים ליוחסין - נחלקו רב חסדא ורבי אבינא, ונחלקו בין למ"ד מעלים מתרומה ליוחסין - שאני תרומה שאם זר הוא לא היה אוכלה שהוא עוון מיתה, אבל נשיאת כפים אינה אלא איסור עשה ('כה תברכו' - אתם ולא זרים), וכן למ"ד אין מעלים מתרומה ליוחסין - שאני תרומה שנאכלת בצניעא, אבל נשיאת כפים שהוא בפרהסיא אילו לא היה כהן לא היה מתחצף לנהוג בזה.

ומבני הכהנים... אשר לא יאכלו מקודש הקדשים עד עמוד כהן לאורים ותומים' - לפי שהתחתנו הכהנים בגולה בגויי הארץ, וילדו בנים והם חללים, כשעלו מן הגולה אמר להם נחמיה להתייחס כדי לשרת בבית שני, ואסרום לאכול קדשי קדשים, אבל בתרומה שאכלו בגולה וכן בנשיאת כפיים לא אסרום, שגדולה חזקה, ואין לחוש שיעלום מתרומה ליוחסין שאיתרע חזקה שלא אכלו בקדשי המקדש כשאר כהנים (וראה עוד בדף הבא לשון אחר).

כתובות דף כ"ה. יום א' פרשת דברים ג' אב תשפ"ב

דף כ"ה - ע"א

גדולה חזקה שנאמרה בכהנים שעלו מגולה - ללישנא קמא: הגם שבגולה אכלו רק בתרומה דרבנן, כשעלו אכלו בתרומה דאורייתא. לאיבעית אימא: אכלו רק בתרומה דרבנן, ואף שבארץ יש לגזור שיאכלו גם תרומה דאורייתא, גדולה חזקה שאי אפשר להוציא מחזקתו, ומה שכתוב שלא יאכלו מקדשי הקדשים היינו בין תרומה הנקראת קודש ובין קדשים. מעלין מתרומה ליוחסין - לפי האיבעית אימא היינו רק

כתובות דף כ"ד. יום שב"ק פרשת מסעי ב' אב תשפ"ב

דף כ"ד - ע"א

צריך ארבעה משניות שהפה שאסר הוא הפה שהתיר: אילו תנן רק שדה זו של אביך ולקחתיה ממנו שנאמן - שאילו לא לקחו מאביו לא היה אומר של אביך שהרי מפסיד ממון, קמ"ל שגם עדים שאמרו כתב ידינו הוא אבל אנוסים שאינם מפסידים ממון נאמנים. ואילו תנן רק שעדים נאמנים - מפני שמעידים לאחרים אין חוששים שחוזרים בדיבורם, קמ"ל שדה זו של אביך שגם לעצמו נאמן. וקמ"ל אשת איש הייתי וגרושה אני - שגם לענין איסור אשת איש אומרים זאת. ונשבתי וטהורה אני' תני משום סיפא, שאם משנשאת באו עדים לא תצא, או קמ"ל שנאמנות זו על זו ואין חוששים לגומלים. ומשנה ששני אנשים קמ"ל מחלוקת רבי יהודה וחכמים לענין נאמנות על כהונתם.

אני כהן וחברי כהן - לכו"ע אין משיאים להם אשה מיוחסת, משום מעלה שעשו ביוחסין שרק שני עדים נאמנים, ונחלקו חכמים ורבי יהודה אם מאכיל להם תרומה, ללישנא קמא - נחלקו אם חוששים לגומלים. לאיבעית אימא - נחלקו אם מעלים מתרומה ליוחסין, לרבנן אין מעלים ולכן אין חשש להאמין על התרומה, לרבי יהודה מעלין ולכן אין להאמין לתרומה.

סוחרי תבואה שנכנסו לעיר, ואמר אחד מהם שלי חדש ואינו יבש עדיין כל צרכו, ושל חבירי ישן, שלי אינו מעושר ושל חבירי מעושר - לת"ק אינו נאמן, ולרבי יהודה נאמן. לרב אדא בר אהבה - נחלקו אם חוששים לגומלים (וצריך להפך השיטות, שהרי ללישנא קמא סובר רבי יהודה בכרייתא שחוששים לגומלים).

לאביי - גם לרבי יהודה חוששים לגומלים, אלא שבדמאי הקילו הואיל ורוב עמי הארץ מעשרים.

לרבא - גם לחכמים אין חוששים לגומלים, אלא כיון שרואים אצלו כלים שניכר שמוכר הוא חוששים לגומלים.

דף כ"ד - ע"ב

קדר חבר שהניח קדירותיו וירד לשתות - אם הם סמוכים לרשות הרבים הפנימיות טהורות, והחיצוניות

אם מועילה עדות עד אחד נגד ערעור של אחד - שלפי כולם אין ערעור פחות משנים. אלא נחלקו במי שאביו מוחזק לכהן, ויצא עליו קול שהוא בן גרושה וחלוצה, והורידוהו מן הכהונה עד שיבדקו הדבר משום מעלה בכהונה, ובא עד אחד והכשירו, והעלוהו לכהונה, ובאו שנים ופסלוהו, ושוב בא עד אחד והכשירו, ונחלקו אם מצטרפים שני העדים להכשירו, שהוי תרי ותרי, ומעמידים אותו על חזקתו שהיה כשר קודם שבאו השנים לפסלו, שרבי אלעזר סובר כרבי יהושע בן קרחה שאין עדותם מתקבלת בבית דין עד שיעידו כאחד, ורשב"ג סובר כרבי נתן ששומעים דבריו של זה היום וכשיבא חבירו למחר שומעים דבריו. (ובתחילה רצו לומר שלפי כולם מצטרפים העדויות, אלא שנחלקו אם חוששים לזילותא בבי דינא. ופרכו שא"כ יש להם לחלוק גם אם באו שנים והעידו יחדיו).

משנה . האשה שנחבשה בידי עכו"ם מחמת ממון - מותרת לבעלה, ודווקא כשיד ישראל תקיפה על עכו"ם, אבל כשיד העכו"ם תקיפה - אסורה. מחמת נפשות - בכל אופן אסורה לבעלה.

כתובות דף כ"ז . יום ג' פרשת דברים ה' אב תשפ"ב

דף כ"ז - ע"א

העידו רבי יוסי ורבי זכריה בן הקצב על בת ישראל שעדיה מעידים שהורהנה באשקלון, ושלא נסתרה ושלא נטמאה, וריחקו בני משפחתה, אמרו להם חכמים: אם אתם מאמינים שהורהנה, האמינו שלא נסתרה ושלא נטמאה. ושתי דרכים בגמרא מדוע הוצרכו עדים שלא נסתרה אף שנחבשה מחמת ממון: א. באשקלון יד עכו"ם תקיפה, ולכן גם נחבשה מחמת ממון אסורה לבעלה. ב. דווקא נתפסה מחמת ממון מותרת לבעלה, אבל כשמשכנה מדעתה, שנחלטת להם בהגיע זמן, צריך עדים שלא נסתרה כדי להתירה לבעלה.

האשה שנחבשה בידי עכו"ם מחמת נפשות שאסורה לבעלה - לרב היינו גם כגון נשות הגנבים, שבעליהם נתלו, ודרך המלכות להפקיר ביתם ונשותיהם, ללוי רק נשות רוצחים, אבל נשות גנבים הגונבים ממון אינם מפקירים.

האשה שנחבשה בידי עכו"ם מחמת נפשות שאסורה לבעלה - לחזקיה היינו דווקא כשנגמר דינם להריגה, ולרבי יוחנן אף שלא נגמר דינם.

משנה . עיר שכבשוה במצור - נשות כהנים שנמצאו בתוכה אסורות לבעליהם, שאשת כהן נאסרת אף באונס. חיילים שבאו לעיר, בשעת שלום - חביות פתוחות אסורות, סתומות מותרות. בשעת מלחמה - אלו ואלו מותרות, מפני שאין פנאי לנסך. ומה ששינוי שבמלחמה הנשים אסורות - לרב מני אף שאין פנאי לנסך יש פנאי לבעול. לרבי יצחק בר אלעזר בשם חזקיה - חיילי מלכות אחרת משחיתים העיר ומנסכים ובוועלים, של אותה מלכות שומרים העיר ואינם מנסכים ואינם בוועלים, ודווקא אם מעמדי השמירה שהעמיד המלך רואים אלו את אלו, שלא יוכל חייל אחד לברוח ולבעול, וגם שמו סביבות העיר שלשלת ברזל שתשמיע קול שהכשל איש שרץ עליה, ומקלות להיכשל בהם, וכלבים ואווזים הצועקים.

מתרומה מדאורייתא, ולכן לא חששו להאכיל לכהנים שעלו מן הגולה תרומה דרבנן.

חזקה להעיד עליו שהוא כהן: הרואה שהוא נושא את כפיו בבבל בכל מקום, ובסוריא, ובכל מקום ששלוחי ראש חודש מגיעים, וחילוק מתנות בכרכים, וחילוק גרנות בארץ ישראל ובסוריא (למ"ד כיבוש יחיד שמיא כיבוש) - שמעלים מאכילת חלה לתרומה למ"ד חלה דרבנן, ומתרומה לחלה למ"ד חלה מדאורייתא.

חלה בזמן הזה: לרבנן דבי רב - מדאורייתא, אפילו למ"ד תרומה בזמן הזה דרבנן, ששינה הכתוב לשון 'ביאה' במצות חלה מכל ביאות שבתורה, שנאמר 'בבואכם', שכיון שנכנסו נתחייבו בה, אבל לא נתחייבו בתרומה אלא אחר כיבוש וחילוק. לרב הונא בריה דרב יהושע - אפילו למ"ד תרומה מדאורייתא חלה מדרבנן, ששינה הכתוב ביאה זו שצריך ביאת כולכם.

דף כ"ה - ע"ב

עדות הבאה מכח חזקה כחזקה, שהמעיד על אחד שקרא ראשון בבית הכנסת בחזקת שהוא כהן - שקראו אחריו לוי (ולכן אין חשש שקרא ראשון משום שהוא גדול), מעלים אותו לכהונה להאכילו תרומה, וכן המעיד שקרא שני בבית הכנסת בחזקת שהוא לוי - שקראו לפניו כהן (ולכן אין חשש שקרא שני משום שהוא גדול), מעלים אותו ללויה לתת לו מעשר.

רבי העלה בן עפ"י עדות אביו לכהונה לאכילת תרומה - כיון שבידו להאכילו תרומה, ולא להשיאו אשה - שמא ממזר או נתין הוא, כיון שאין בידו. ולרבי חייא אינו נאמן כלל, שקרוב הוא, ורק קרוב המסיח לפי תומו נאמן.

כתובות דף כ"ו . יום ב' פרשת דברים ד' אב תשפ"ב

דף כ"ו - ע"א

המסיח לפי תומו מעלים אותו לכהונה על פיו, כגון זה שהיה מסיח לפי תומו שזכור כשהיה תינוק מורכב על כתפי אביו והטבילוהו לאכול בתרומה לערב, והיו חבריו בדילים ממנו, וקראוהו יוחנן אוכל חלות, והעלהו רבי לכהונה על פיו.

מעשר ראשון - לרבי עקיבא ניתן רק ללוי, לרבי אלעזר בן עזריה אף לכהן, ואחר שקנס עזרא את הלויים ניתן רק לכהנים.

חלוקת מעשר ראשון בגרנות - חזקה לכהונה, לרבי אלעזר בן עזריה אחר קנס עזרא, באופן שמוחזק שאביו הוא כהן, ויצא עליו ערעור שהוא בן גרושה וכן חלוצה, שאף לסוברים שמעשר ראשון מותר לזרים מ"מ אינו מתחלק לזרים.

החולק תרומה בירושת אביו עם אחיו בבית דין - אינה חזקה להשבית קול שיצא עליו שהוא בן גרושה וחלוצה, שאף שאחיו חולקים בה כדי לאוכלה, אפשר שהוא לוקח חלקו למכרו.

דף כ"ו - ע"ב

שינינו במשנה: לרבי אלעזר מעלים לכהונה על פי עד אחד בזמן שאין עוררין, ולרשב"ג בשם רבי שמעון בן הסגן מעלים לכהונה על פי עד אחד, לא נחלקו

ואם היא של שניהם - היא נדחית מפניו, שטלטול גברים קשה משל נשים, וכ"ש אם החצר שלו.

כהן שלוח מאשתו וגירשה - אינה נפרעת אלא באחר, ואם באים יחד לדין - אין מזדקקים להם, לרב פפא - מנדים אותם, לרב הונא בריה דרב יהושע - מלקים אותם, ודווקא שנתגרשה מהנישואין, אבל נתגרשה מהאירוסים נפרעת בעצמה, שאין לבו גס בה, אלא אם כן רואים שמכירים זה את זה ברמיזות וקריצות אז עושים ביניהם שליח.

משנה . ואלו נאמנים להעיד בגודלן מה שראו בקוטנן:

א. זה כתב ידו של אבי - אפילו שמת אביו בעודו קטן. זה כתב ידו של רבי - אף שאינו שכיח אצלו כאביו. ואף על כתב יד אחיו - שאינו ירא ממנו כרבו, ולא שכיח אצלו כאביו. ודווקא כשיש אחר המעיד עמו, והטעם שנאמן: שקיום שטרות מדרבנן, והאמינו רבנן בדבר שהוא מדרבנן.

ב. זכור הייתי בפלונית שיצאה מבית אביה לחופתה וראשה פרוע. והטעם: שרוב נשים בתולות נישאות, ואין זה אלא גילוי מילתא.

ג. שהיה איש פלוני יוצא מבית הספר לטבול לאכול בתרומה, שאין לחוש שהוא עבד, שאסור לרבו לשלחו ללמוד תורה, והאמינו רבנן להאכילו בתרומה מדרבנן.

ד. שהיה חולק עמנו על הגורן, במקומות שנוהגים כרבי יהודה שאין חולקים תרומה לעבד אלא אם כן רבו עמו, והאמינו רבנן להאכילו בתרומה מדרבנן.

ה. המקום הזה בית הפרס ולא יותר, שטומאת בית הפרס רק מדרבנן.

ו. כך אמר לי אבא - משפחה זו כשרה ומשפחה זו פסולה.

ז. עד כאן היינו הולכים בשבת, שסבר התנא תחומין מדרבנן.

ח. אכלנו בקצצה של בת פלוני שנישאת לפלוני, שהיו נוהגים כשאחד מהאחים נשא אשה שאינה הוגנת לו, הביאו בני משפחתו חבית מלאה פירות, ושברוה באמצע רחבה, ואמרו: אחינו בית ישראל שמעו, אחינו פלוני נשא אשה שאינה הוגנת לו, ומתייראים אנו שמא יתערב זרעו בזרעינו, בואו וקחו לכם דוגמה לדורות שלא יתערב זרעו בזרעינו.

ט. אבא היה מוליך חלה ומתנות לפלוני כהן על ידי, אבל אינו נאמן כשמעיד שהולך באחר.

דף כ"ח - ע"ב

עבד שלוח ממנו רבו, או שעשה אפוטרופוס, שנהג בו מנהג בן חורין, או שנהג העבד לפניו מנהג בן חורין, כגון שהניח תפילין, או קרא ג' פסוקים בבית הכנסת - לא יצא לחירות, שאין זו הוכחה ששחררו.

לרבי יהודה אין חולקים תרומה לעבד בלי רבו, משום שבמקומו היו מעלים מתרומה ליוחסים, לרבי יוסי חולקים לעבד בלי רבו, משום שבמקומו לא היו מעלים מתרומה ליוחסים.

בהמתם של צדיקים אין הקב"ה מביא תקלה על ידם, צדיקים עצמם לא כל שכן.

בית הפרס והיינו שהיה בשדה זו קבר ונחרש,

שני שבילים אחד טמא ואחד טהור, והלך באחד מהם ועשה טהרות, וחבירו הלך בשביל השני ועשה טהרות, אם באו לשאול בבת אחת - שניהם טמאים. בזה אחר זה - שניהם טהורים. בא אחד לשאול עליו ועל חבירו - לרבי יוסי שניהם טמאים, שדומה לבת אחת, לרבי יהודה טהורים, שדומה לזה אחר זה.

אם יש מחבואה אחת מצילה על כל הכהנות שבעיר, ואפילו אם אינה יכולה להחזיק אלא אחת, ואין זה דומה כמו באו לשאול בבת אחת, כיון שאין בשבויה טומאה ודאית.

דף כ"ז - ע"ב

השכיר חמורו והתנה עמו שלא ילך בדרך 'נהר פקוד' שיש שם מים, אלא ילך בדרך 'נרש' שאין שם מים, ובא ואמר שהלך בדרך 'נהר פקוד', ומת החמור, אך טוען שלא היו שם מים אלא מת מעצמו,

לרבה - נאמן, שאילו משקר היה יכול לומר שהלך בדרך 'נרש'.

לאביי - אינו נאמן, שהוא מיגו במקום עדים, שאנן סהדי שתמיד יש שם מים.

כהנת שהייתה בעיר שכבשוה, ואמרה: לא נחבאתי ולא נטמאתי - מסתפק רב אשי אם נאמנת במיגו שהייתה אומרת נחבאתי, ואינו מיגו במקום עדים, שאין זה ודאי שנטמאת.

אם יש עדים לכהנת שלא נטמאה, אפילו עבד ואפילו שפחה - כשרה, אבל היא עצמה אינה נאמנת על עצמה, וכן בעלה אינו נאמן עליה.

נאמנות שפחתה: לענין איסור יחוד בשכיב מרע שנתן גט לאשתו שיהא גט למפרע, שאסורים ביחוד אלא על פי עדים - אין שפחתה כשרה, שלבה גס בה. לענין שבויה - לרב פפי נחלקו התנאים, וי"א שנאמנת להעיד שלא נטמאה, שבשבויה הקילו. וכן סובר רב אשי, שי"א שנאמנת, שרק בגט אין מועילה, משום שאינה צריכה להעיד אלא לשמרם, אבל במקום שצריכה להעיד אין חוששים שתעיד שקר. לרב פפא - לכו"ע אינה נאמנת גם בשבויה, אלא אם מסיחה לפי תומה.

בא ואמר: אני אחיך ותן לי חלק בנכסי אבא, והלה משיב: איני מכירך, צריך להביא עדים שהוא אחיו, ואם טוען שהעדים יראים ממנו שהוא איש אלים - מוטל על השני להביא עדים שאינו אחיו.

אחד אמר מסיח לפי תומו: אני ואמי נשבינו לבין העכו"ם, יצאתי לשאוב מים דעתי על אמי, ללקט עצים דעתי על אמי, והשיאה רבי לכהונה על פיו.

כתובות דף כ"ח. יום ד' פרשת דברים
ו' אב תשפ"ב

דף כ"ח - ע"א

משנה . המגרש את אשתו לא תינשא בשכונתו, לפי שמכירה ברמיזותיו וקריצותיו, שמא יבוא לידי עבירה, ואם היה כהן שאסור בגרושה צריך להתרחק עוד יותר, ואסור לדור עמה באותו המבוי, ואפילו לא נשאת. וכפר קטן נידון כשכונה.

המגרש את אשתו, אם החצר שלה - הוא נדחה מפניה,

חילולים הוא עושה, ואינו עושה ממזרים. לרבי ישבב הסובר בדעת רבי עקיבא שכל שאין לו ביאה בישראל הולד ממזר, ואפילו באלמנה לכהן גדול אין קידושים תופסים, אם כוונתו להוציא רק אלמנה לכהן גדול - נפק"מ בחייבי עשה (מצרית ואדומית), ואם אין כוונת רבי ישבב להוציא גם שאר איסורי ביאה ואף חייבי עשה - נפק"מ בבבולה לכהן גדול, שבזה לכו"ע תופסים קידושין, כיון שהוא עשה שאינו שווה בכל.

כתובות דף ל'. יום ו' פרשת דברים ח' אב תשפ"ב

דף ל' - ע"א

הבא על הנידה - משלם קנס, גם לשמעון התימני ורבי שמעון בן מנסיא, שקידושין תופסים בה וראויה לקיימה.

התנא במשנה שמחייב קנס אף כשחייב כרת - שלא כרבי נחוניא בן הקנה, שפוטר המדליק גדיש ביום הכיפורים מתשלומים כיון שחייב כרת, כשם שהמדליק גדיש בשבת פטור כיון שחייב מיתה בבית דין.

לאביי טעמו של רבי נחוניא בן הקנה - שדורש 'אסון' האמור לענין מיתת בית דין (ולא יהיה אסון), ל'אסון' הנאמר במיתה בידי שמים - 'וקראהו אסון' שהזהיר יעקב אבינו לבניו הם על אונסים שבידי אדם כגון צינה ופחים, וגם על אונסים שבידי שמים כגון אריות וגנבים.

פורעניות הבאים על האדם גזירת המלך הם, חוץ מחולי הבא ע"י קור וחום, שבאים בפשיעתו, שנאמר עליהם 'שומר נפשו ירחק מהם'.

דף ל' - ע"ב

מיום שחרב בית המקדש, אף שבטלו סנהדרין, דוגמת עונש ארבעה מיתות לא בטלו, מי שנתחייב סקילה - נופל מן הגג או חיה דורסתו, שריפה - נופל בדליקה או נחש מכישו, הריגה - נמסר למלכות או לסטים באים עליו, חנק - טובע בים או מת בסרונכי.

לרבא טעמו של רבי נחוניא בן הקנה - שדורש הפסוק 'ואם העלם יעלימו עם הארץ את עיניהם מן האיש ההוא בתנו מזרעו למולך, ושמתי אני את פני באיש ההוא ובמשפחתו והכרתי אותו' - אמרה תורה כרת שלי כמיתה שלכם, לפוטרו מתשלומים.

החילוק אם טעמו של רבי נחוניא בן הקנה כאביי (מ'אסון' הנאמר במיתה בידי שמים) או כרבא (מ'כרת') - בזר שאכל תרומה, שחייב מיתה בידי שמים ולא כרת, לאביי פטור מתשלומים, ולרבא חייב.

הגונב חלב של חבירו ואכלו - חייב, שנתחייב ממון בשעה שהגביהו וגנבו, קודם שעבר על איסור חלב.

זר שאכל תרומה שלפי אביי פטור מתשלומים (לפי רבי נחוניא בן הקנה):

א. בתחב לו חבירו עמוק לתוך פיו שיכול להוציאו רק ע"י הדחק, שאינו חייב משום גניבה, שאפילו אם יפלוט אינו ראוי לבעליו, וחייב רק משום הנאת גרונו ומעיו בשעת בליעה, ובאותה שעה מתחייב מיתה, וממילא נפטר מחיוב ממון. אבל אם תחבו למקום שאינו יכול להוציאו כלל פטור מיתה, שאנוס הוא.

ב. שתחב לו חבירו משקים של תרומה בתוך פיו, שכיון שנמאס פטור משום גניבה, והנאת הגרון המחייבת ממון היא בשעת חיוב מיתה.

ג. לרב אשי - שבשעה שבלע תרומה משלו, קרע בגדי חבירו, שסובר שפטור גם אם החיוב מיתה לא בא מחמת ממונו של חבירו.

חוששים מדרבנן שהמחרישה הולכה עצמות עד מאה אמה, לרב יהודה אמר שמואל מנפח אותו מאה אמה וסומך שאם יש שם עצם היה רואהו, לרב יהודה בר אמי משמיה דרב יהודה בית הפרס שנידש ברגליים טהור, שאי אפשר לעצם כשעורה שלא נידש ברגל ונכתת לפחות מכשיעור.

אין גדול יכול להעיד שראה בקטנו - שדרך או מעמד היה לפלוני במקום זה, שאין להוציא ממון ע"פ עדותו.

היה עובד כוכבים ונתגייר או עבד ונשתחרר - אינו נאמן להעיד מה שראה בנכרי ובעבדות אף בדברים שמעיד הגדול מה שראה בקטנו, מפני שאינו מדייק, לרבי יוחנן בן ברוקא - מעידים, כיון שדעתו להתגייר מדייק.

הדרן עלך האשה שנתארמלה

כתובות דף כ"ט. יום ה' פרשת דברים ז' אב תשפ"ב

פרק שלישי - אלו נערות

דף כ"ט - ע"א

משנה. האונס נערה חייב לשלם חמישים כסף קנס לאביה, ולתנא במשנתנו גם אם אינו יכול לקיים מצות 'ולא תהיה לאשה', כגון שהיא ממזרת, נתינה (שדוד גזר עליהם עבדות), כותית (שגירי אריות הם), גיורת שבויה ושפחה שנתגיירה ונפדתה ונשתחררה קודם שלושה שנים ויום אחד. וכן אם היא מחייבי כריתות, כגון אחותו, אחות אביו, אחות אמו, אחות אשתו, אשת אחיו, אשת אחי אביו ונדה. שסובר התנא שאין אומרים קם ליה בדרבה מיניה בחייבי כריתות.

קטנה מבת יום אחד עד שתביא שתי שערות - יש לה מכר, ובת י"ב עד שתבגר - יש לה קנס אם אנוסה, אבל לקטנה אין קנס לדעת רבי מאיר, אבל לחכמים - יש לה קנס מבת שלושה שנים ויום אחד.

דף כ"ט - ע"ב

בא עליה ומתה קודם העמדה בדין - פטור מלשלם הקנס לאביה, שנאמר 'ונתן לאבי הנערה', יתור 'הנערה' נדרש - ולא לאבי מתה.

'כסף ישקול כמוהר הבתולות' הנאמר במפותה, דורשים גזירה שוה ל'בתולה' שנאמרה באנוסה, שיהא זה (מפותה) כמוהר הבתולות של אנוסה - לשלם חמישים, ומוהר הבתולות (אונס) יהא כשל מפותה - לשלם שקלים.

לתנא במשנתנו גם אם אינו יכול לקיים מצות 'ולא תהיה לאשה' חייב קנס, שששה מקראות נאמרו: נאמר באונס 'כי ימצא איש נערה בתולה... ונתן האיש השוכב עמה לאבי הנערה' - שני פעמים 'נערה' 'וה"א' מיותרת. ונאמר במפתה 'וכי יפתה איש בתולה... כסף ישקול כמוהר הבתולות' - 'בתולה' 'בתולות' 'וה"א' מיותרת. נערה אחת ובתולה אחת נאמרו לגופם - לכשרות, ושתיים נאמרו לדרשות הקודמות (ולא לאבי מתה, ולגזירה שוה), וב' לרבות חייבי לאווים וכריתות.

'ולו תהיה לאשה' - לשמעון התימני כל הפרשה באשה שיש בה הויה, שקידושים תופסים בה, אבל חייבי כריתות אין להם קנס, לרבי שמעון בן מנסיא כל הפרשה באשה הראויה לקיימה.

החילוק בין אם 'תהיה' היינו אשה שיש בה הויה, או אשה הראויה לקיימה - בחייבי לאוין (כגון ממזר ונתינה), שקידושים תופסים בהם אך אין ראויה לקיימה. ולרבי עקיבא הסובר שאין קידושין תופסים בחייבי לאווים - נפק"מ באלמנה לכהן גדול, שקידושין תופסים בה, שנאמר 'לא יקח, ולא יחלל' -